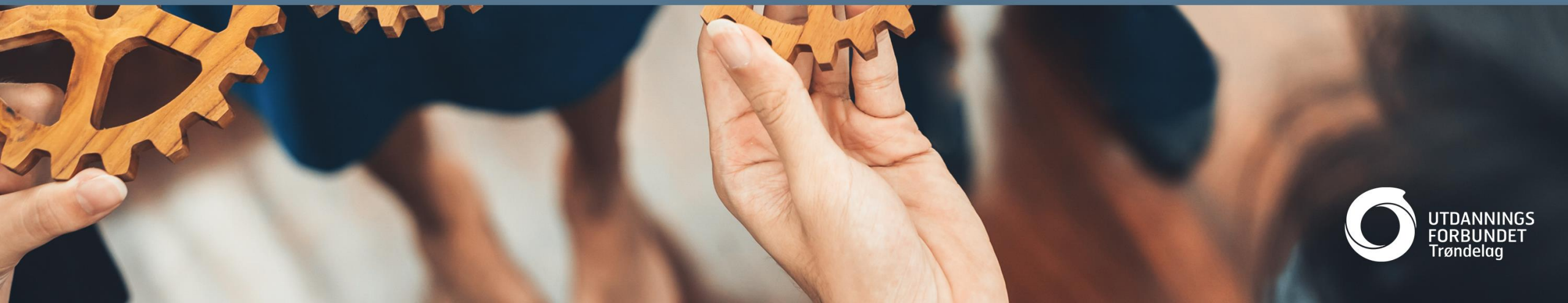

Avvik og avvikshåndtering

Kai Nilsen, fylkessamling UDF Troms og Finnmark, 14.11.24

Fokus på avvik

***Har du barn med
spesialundervisning?***

Hva er et avvik?

- Alle virksomheter skal ha rutiner og et system for å avdekke, rette opp og forebygge uønskede hendelser og avvik fra HMS-lovgivning
- AML § 2-3. Arbeidstakers medvirkningsplikt: Arbeidstaker skal medvirke ved utforming, gjennomføring og oppfølging av virksomhetens systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid.
- Arbeidsgiver er ansvarlig for at arbeidstakere har kjennskap og opplæring i hvordan man melder avvik

Hva er et avvik?

- Avvik er brudd på lover og regler knyttet til fysisk og psykisk arbeidsmiljø. Avvik defineres som uønskede hendelser og forbedringspunkter i forhold til:

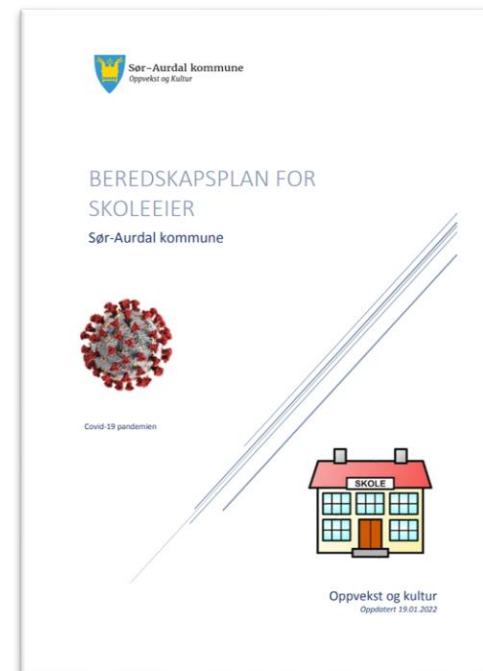
Hva er et avvik?

- Ikke oppfylt krav i lov, forskrift og eksterne retningslinjer (Norges lover, Arbeidsmiljøloven, Opplæringsloven, Barnehageloven)

Hva er et avvik?

- Ikke oppfylt interne rutiner, prosedyrer, retningslinjer og standarder (arbeidsplan, tilsynsplan, beredskapsplan, lekeplasskontroll)

Hva er et avvik?

- Personskader, nestenulykker
- Vold/trusler/mobbing
- Skade på bygninger/kjøretøy/utstyr
- Branntilløp
- Forurensning
- Dårlig inneklima, trekk, støy, dårlig lysforhold
- Manglende verneutstyr
- Brudd på taushetsplikt eller personvern
- Ikke oppfylt individuelle vedtak
- Organisering som ikke er pedagogisk og trygghetsmessig forsvarlig

Hva er et avvik?

Hva	Konsekvens	Årsak	Lovverk	Tiltak
En ansatt har blitt bitt av et utagerende barn/elev.	Fysisk/psykisk slitasje Utrygghet for barn/elev og arbeidstaker	For stor gruppestørrelse Lav personaltetthet	Opplæringsloven § 12-2: Retten til et trygt og godt skolemiljø Barnehageloven kap. 8 § 41: Forebygge tilfeller hvor et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø Arbeidsmiljøloven kap. 4: Arbeidstaker skal, så langt det er mulig, beskyttes mot vold, trusler og uheldige belastninger som følge av kontakt med andre	Styrke personaltetthet Redusere gruppestørrelse

Hva er et avvik?

Hva	Konsekvens	Årsak	Lovverk	Tiltak
Lærer er syk. Spesialpedagog som allerede er inne i gruppa må overta hele gruppa.	Barnet/eleven med individuelt vedtak mister opplæring og blir hengende etter Spesialpedagog må omstille seg raskt og utarbeide et opplegg	Ikke satt inn vikar ved sykdom	Opplæringsloven § 11-6: Rett til individuelt tilrettelagt opplæring Barnehageloven § 31: Rett til spesialpedagogisk hjelp Opplæringsloven § 14-2: Ingen klasser eller grupper skal være større enn det som er trygt og pedagogisk forsvarlig	Det må settes inn vikar ved sykdom Øke midler til vikarer i budsjett Rekruttere flere vikarer Utarbeide bedre rutiner/retningslinjer for vikaransvarlig eller ved melding av fravær

Når man skriver avvik

- Anonymiser navn og andre personlige opplysninger
- Årsaken til den uønska hendelsen er avviket, ikke selve hendelsen
- Ingen risiko ved å melde avvik
- Kan ta litt tid, avviket må kanskje løftes på flere nivåer
- Ledelse og verneombud har tilgang til avviksmeldinger
- Avviket lukkes når det er behandlet
- Lukkede avvik vil fremdeles være i systemet

Hvorfor melde avvik?

- Et felles verktøy ledelse og ansatte har for å bli bedre!
- En systematisk og upersonlig tilnærming
- Flytte ansvar
- Bedre å melde fra en gang for mye enn en gang for lite
- «*Statistikk er et språk kommunen snakker og forstår*»
- Synliggjøre den faktiske hverdagen man står i og hva det koster å ha et godt tilbud
- **Hvis ikke vi sier i fra, hvem skal si i fra da?**

Hvordan er situasjonen i Trøndelag?

- Digital spørreundersøkelse for medlemmer i Trøndelag
- Lærere og ledere i grunnskole, videregående, voksenopplæring og barnehage
- En oppfølging av undersøkelsen vi gjennomførte i 2021
- 2241 respondenter (1815 fra skole, 426 fra barnehage)
- Lav feilmargin

Hvor mange vet ikke hva som defineres som et avvik?

32 %

Barnehage

22 %

Grunnskole

24 %

Videregående

Aldri mottatt opplæring på hvordan man melder avvik?

A bar chart with three blue bars representing different education levels. The first bar for 'Barnehage' has the value '23 %' inside it. The second bar for 'Grunnskole' has the value '19 %' inside it. The third bar for 'Videregående' has the value '24 %' inside it.

Utdanningsnivå	Prosent
Barnehage	23 %
Grunnskole	19 %
Videregående	24 %

23 %

Barnehage

19 %

Grunnskole

24 %

Videregående

Hvor mange har opplevd mobbing eller trakassering?

5 %

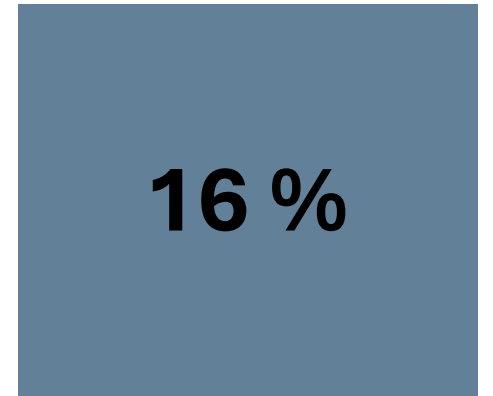
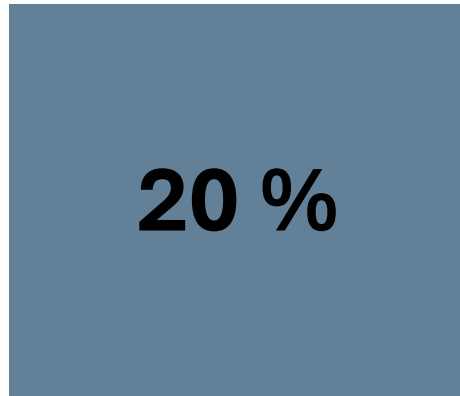
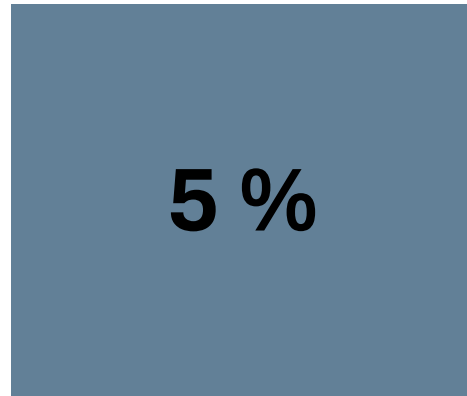
Barnehage

20 %

Grunnskole

16 %

Videregående

Mottatt trusler i forbindelse med jobb?

7 %

Barnehage

37 %

Grunnskole

13 %

Videregående

Utsatt for spark eller slag?

A bar chart with three blue bars of equal height. The first bar on the left is labeled 'Barnehage' and contains the text '33 %'. The middle bar is labeled 'Grunnskole' and contains the text '41 %'. The third bar on the right is labeled 'Videregående' and contains the text '2 %'.

Education Level	Percentage
Barnehage	33 %
Grunnskole	41 %
Videregående	2 %

33 %

Barnehage

41 %

Grunnskole

2 %

Videregående

Opplevd spesialpedagogiske timer hvor det ikke har blitt satt inn vikar eller annen ressurs?

56 %

Barnehage

81 %

Grunnskole

32 %

Videregående

Hvor mange avvik har du selv meldt det siste året?

4

Barnehage

3

Grunnskole

1

Videregående

Hvor mange opplever at det ikke er en kultur for å melde avvik?

64 %

Barnehage

54 %

Grunnskole

47 %

Videregående

Oppsummert

- Flere mottar opplæring på avvikssystemene
- Flere er kjent med hva som defineres som et avvik
- Mørketall på ansatte som blir utsatt for vold og trusler
- Spesialpedagogiske timer som utgår er langt mer utbredt enn tidligere antatt
- Mange opplever avvik, men har ikke tid til å melde
- «*Jeg tror ikke det vil føre til endringer*»
- Manglende kultur for å melde avvik

Veien videre

- Krev jevnlig opplæring i avvikssystemer
- Be om tid til å melde avvik
- Etablere en **aktiv** kultur for å melde avvik

Spørsmål?